

kiadó-
nyomda
Kolo-
Pop (B.
T.
1977.
N. Sz.
szám ár.
és vidék
Marostben

KELET

3181
Dl. Ramasetter Róbert
T. Disztér 2. II. 8. Budapest
TIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK
Romániában
Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — — 290
Egy hónapra — — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejjel drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 40—
Egyszám ára — ck 2—

26 május 6 Csütörtök

Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 97 szám

5686. Ijjar 22

Növelendők figyelmébe!

óra, ékszer és karikagyűrűk
legelőssbb beszerzési forrása
DUNKY és BEER, Cluj,
Bata Unirii (v. Mátyás király tér) 29. szám

Panaszkodnak a liberálisok

Van valami kesernyés szatira azokban a táviratokban, amelyekkel a liberális miniszterek és pártvezérek két nap óta elárasztják a hírességek — Bratianu Jonel íróasztalát, a választási körúton járó exminiszterek az ország legtöbbször pontjairól egyöntetűen azt magyarázzák, hogy a kormány választási terrorja tetlené teszi a liberális párt politikai agilitását. Más ellenzéki pártok a választási területen az aktív miniszterelnöknél emelnek maszt és rendes szokás szerint az az ellenzéki él, akiket propagandáját a közigazgatási kövek megakasztják, tiltakozó táviratát a miniszteri belügyminiszterhez intézi. No, a liberálisok esetében egészen logikus, hogy a propagandát járó jeleket nem az aktív, hanem nyugalmazzott miniszter előtt sirják el keserűen. Ez saját kormányzának analógiájából, úgy érzik, hogy fahányt borsó ilyenkor a kormánytól a szellemek orvoslását várni bár minden kifizetett táviratszócer, amely kormány lelkiismeretét volna hivatva felnygatni.

Ilyenformán nem csoda az, ha a liberálisok választási terror elleni panaszuikkal nem fordulnak közvetlenül a kormány elé, a csoda csak az, hogy az a liberális párt, amelynek hatalmairajlása előtt mindössze öt képviselője ül parlamentben és amikor kormányalakításra szott megbízást, négy hét alatt olyan többet teremtett, hogy maga Constantinescu miniszter, az öreg nagybácsi is megörökönyödött, — általában panaszkodni mer a választási terror ellen. Az a liberális párt, amely saját eszközeivel pompásan „megdolgozta” a közvéleményt, mialatt azt kell érteni, hogy az ellenzéki öksokkal teli urnákat egyszerűen ellopták, most saját bőrén tanulhatja meg, hogy mit jelent a közvélemény „központi” irányítása.

Ambár a választási küzdelmeknek még csak a küszöbén vagyunk és így még nem alkotunk magunknak tizta képet arról, vajjon ez a kormány a választások előtt tovább fejleszti-e, vagy elveti a liberális közvélemény gyártászközzeit, mégis jóleső elégtétellel regisztráljuk a liberális köifelek panaszos táviratváltásait. Állába, van még történelmi nemezis és ebben az esetben szászorosan is behasonyosodik az a régi közmondás, hogy ime: így lesznek sz elöbél utolsók. Keserves Kanossza járás lehet a liberálisok hortessuja. Azok a miniszterek, akiknek fogadására alig néhány hónappal előtt a csendőrök még lovashandériumokat teltelt össze, most előszobáznak a falvak főszolgabírának irodáiban és le kell nyeljük, hogy az ő receptjük szerint „formahiba miatt” megtagadják a kért gyűlés engedélyezését.

Van aztán ebben a kálvária-járáásban olyan annál is bőven, amely egyformán szolgálhat kulakul valamennyi kormánypártnak és ellenzéki pártnak is. És ez az a tanulság, hogy semmi sem tart örökké, különösen a miniszterelnöki stallum nem és éppen ezért tisztán önző érdekből is jobb megmaradni a szabadságjogok törvényadta keretei között, mert ebben az esetben ellenzéki sorsban nagyobb erkölcsi erővel lehet követelni ezeknek a szabadságjogoknak a tiszteletbentartását.

Ellentétes hírek a parasztpárt és nemzeti párt kollaborációjának sorsáról

A liberális sajtó a kollaboráció felborulásáról a nemzeti pártnak a kormánnyal való tárgyalásaitól ad hírt. A nemzeti párt cáfolja a liberális és kormánysajtó híreit

(Cluj Kolozsvár, május 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nap óta a bukaresti lapok egy feltűnéstkel ő politikai hírt korportálnak. A legtöbb bukaresti lap arról az értesüléséről számol be, hogy a nemzeti párt, minthogy a parasztpárttal való választási kollaborációt újra felborulás fenyegeti, a kormánnyal folytat egyezkedési tárgyalásokat. Egyes lapok tudnivalók, hogy a megbeszélések eddig csak a miniszteri tárcák száma körül nem vezettek még eredményre, mert a kormány csak három tárcát akar adni, a nemzeti párt által követelt öt tárcával szemben. A tárgyalásokat a kormány részéről Cadilbu és Petrovici vezeték, akik azonban mindenestre bevárják a miniszterelnök visszaérkezését.

A „Dimineata” megjegyzi, hogy ez a hír kevésbé látszik valószínűnek, tény azonban, hogy a hírt szavahihető emberek kolportálják és mai politikai atmoszférában minden lehetséges.

Lupu Kolozsvárra érkezett

A nemzeti párt és a kormány közötti tárgyalásokat a kormány hivatalos lapja, az „Indreptarea” egy kommuniké formájában jelenti be. Eszerint a kommuniké szerint Goga belügyminiszter és Jorga között tárgyalások indultak meg a nemzeti pártnak a kormányba való bekapcsolódásáról. Ezzel a kommunikével szemben Jorga lapja, a „Neamul Romanesc” fantáziának minősíti a tárgyalások híreit.

A nemzeti párt és a parasztpárt közötti kollaboráció új nehézségéről szóló híreszteléseket valószínűvé teszi az a körülmény, hogy Lupu parasztpárti vezér ma Kolozsvárra érkezett és érintkezést keresett Vajda Sándorral, aki, hír szerint, nehézségeket gördít a kollaboráció realizálása elé.

A liberálisok választási terrortól panaszkodnak

Furcsa ironiája a sorsnak, hogy a most folyó választási kampányban a legtöbb sérelmi nyilatkozat a liberális párt részéről hangzik el. A liberális párt, amely legfőképpen a választási visszaélésekkel tette hírhedtét a nevét, a most folyó választási küzdelemben saját bőrén érzi a politikai szabadságjogok korlátozását. A

„Rapid” távirati iroda jelentése szerint a liberális kormány volt miniszterei és vezetőemberei, akik most választási propagandauton vannak, állandóan panaszkodnak táviratilag Bratianu Jonel volt miniszterelnöknek, hogy a vidéken páratlan terror folyik. Beszarabiában, szőlők a jelentések, csak azok részére adnak választási igazolványokat, akikről biztosan tudják, hogy a kormányra szavaznak.

Anghelescu volt közoktatásiügyi miniszter a sajtó képviselői előtt nyilatkozott a választásokról és ezeket mondotta:

— Amióta politikával foglalkozom, még ilyen fékevezett választási vihart nem láttam. Az egész ország tele van csendőrökkel, a sorompók mindentől le vannak eresztve, az országutakon a kocsi nem közlekedhetnek, az egyes falvakban sem lehet belépni a prefektus engedélye nélkül. Mindezek az események az 1907-es állapotokra emlékeztetnek.

A bánáti nemzeti párt külön akcióra készül

Ujbb bukaresti jelentés szerint a „Viitorul” ma esti száma újra arról ír, hogy a nemzeti és parasztpárt egyetértését veszély fenyegeti, amely már a parasztpárt egységét is ki kezdte. Ugyanis több régi párti szervezettel, így a jalomitai és a neamti elhatározta, hogy a központ rendelkezésétől függetlenül önálló listát állít fel.

Ugyancsak a „Viitorul” tudai véli, hogy a bánáti nemzeti pártiak Brediceanu Caius vezetésével tárgyalásokat folytat a néppártba való belépés tárgyában.

A „Viitorul” jelentéseivel ellentétben nagyváradi jelentés szerint Lázár Aurél cáfolja a kollaborációs tárgyalásokat a kormány és a nemzeti párt között. Szerinte ilyen tárgyalásokról annál kevésbé sem lehet szó, mert tegnap Kolozsváron volt, ahol dr. Lupuval tárgyalt a jelölésekről. A nemzeti és parasztpárt megegyezése végleges és felbontathatlan. A két párt jelölőlistáját holnap hozzuk nyilvánosságra, mert Maniu még nem ra ifikálta. A lejtérdésre vonatkozólag kijelentette, hogy ez csak a kormány távozásával oldódik meg.

Pillanatnyilag a kormány kerekedett felül az angol munkássztrájkban

Thomas, a vasutasok diktátora döntötte el a harcot. Megtörtént az első összeütközés a sztrájkolók és a rendőrség között. London egyik külvárosában egy autót összezuztak, egy másikat felgyújtottak. A sztrájktorókat kizárják a szervezetekből. Thomas és Macdonald megkezdik a közvetítő-tárgyalásokat a kormánnyal

(London, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap este London kerületeiben incidensek voltak. Suhancok feltartóztatták az autót, kiszállásra kényszerítették az utasokat, egy nagyon értékes gépkocsit elpusztítottak, egy másikat pedig felgyújtottak. Sokkal komolyabb zavargás történt a Keletindiai Társaság dokkjai körül. A rendőrök és a sztrájkolók között véres összeütközés volt és husz sebesültet kórházba szállítottak.

Thomas és Macdonald közvetít

A sztrájk által előállott általános helyzetben csupán annyiban állott be enyhülés, amennyiben Thomas és Macdonald munkásvezérek bejelentették, hogy hajlandók közvetíteni a bábeljennel és a kormány között. Baldwin miniszterelnök állítólag kész tárgyalni Macdonalddal és Thomassal, de csak abban az esetben, ha a Trade Unionok visszavonják az általános sztrájkra kiadott jelszót.

A helyzetet főleg azért lehet optimisztikusan megítélni, mert a sztrájkmozgalom vezetését a békésebb hajlandóságú Thomas tartja kezében, aki legutóbbi parlamenti beszédében hangnalyozta, hogy a munkások nagyon jól tudják, hogy az angol szénipari válság által edott megmásithatatlan gazdasági tényeket a sztrájk csak súlyosbíthatja. Azért tartózkodni fognak a széleőségektől s csak igazságot kérnek egy egyszerű gazdasági konfliktusban.

da
N o. 10
nemü
vitéli
ek stb.
nyomdája
zene-
nélkü) 75
akiséret- 97
Elijaku
na l'mo-
B'mozaej
gyenkint 50
— — 150
Sohnia,
— á 39
— á 51
6 ének 115
Nigun,
Sch rath
— á 29
al) — 102
m; Suira
; Parrar
— á 48
vanus au
— — 58
yszólan u
h iel) 48
yzól mu) 48
ein.) — 78
kiséretel) 48
— — 150
puach,
— á 48
ora ének) 90
f. köt. — 180
h Hatodi,
h rusch,
ach B- 48
e: — 58
ez — 58
Metch — 78
edü, ének) 126
kisérettel) 102
abok
és 4 kéz e) 190
— — 150
— — 48
— — 58
lave-Malke 102
— — 115
— — 100
— — 36
ygora
— — 102
— — 63
— — 63
— — 63
— — 126

Szerkesztői üzenetek

H. József, Targu Mures. Az Uj Kelet minden kulturmegmozdulást szimpátiával fogad, így tehát eszperantisták mozgalmát is. Levelének egyes gondolatkapcsolásaival mégsem érthetünk együtt, mert nem rendelkeznek kellő logikai törvényszerűséggel. Régi elismert tény, hogy az eszperantó bevezetése a gazdasági életbe és nemzetközi viszonylatokba közelebb hozná egymáshoz a népeket és praktikus eredményekkel is járna. Ennek a felismerésére vezette a jeruzsálemi héber egyetemet is, amikor programjába vette az eszperantó tanítását, amely ki tudná küszöbölni a különböző világnyelvek időtrabló és költséges megtanulásának szükségességét. Arról mi is tudunk, hogy Jeruzsálemben egy héber lap jelenik meg „Eszperantó” címmel, amely kizárólag az eszperantó mozgalommal foglalkozik. Az sem titok előttünk, hogy Palesztina nagyobb városában eszperantó csoportok működnek és hogy megjelent már a héber eszperantó és a jiddis-eszperantó szótár. Az eredeti héberből fordított eszperantó biblia, szakvélemény szerint, valóban az eddig legtekélyesebb bibliafordítás, amelynek most van sajtó alatt a második kiadása. Mindenesetre köszönjük szíves figyelmességét és engedélyével alkalomadtán igénybe vesszük majd a felajánlott gyűjteményt.

L. József, Borgóprund. Herál Tivadar felesége zsidó, Max Nordau felesége egy hírneves norvég író özvegye, aki leányával együtt zsidó hitre tért.

R. Josef, Steyr (Ausztria). Cégek elvtől nem ajánlunk. Levelét áttettük a Kereskedelmi Kamarához, amelytől pontos információt fog kérni.

W. Sándor Sighet. 1. Forduljon az angol követséghez Bukarestbe, amely most Kanadát is képviseli. Ott majd kap felvilágosítást, hogy mi a teendője. 2. Montrealban is megjelenik magyarul újság: a „Kanadai Magyar Bányász”.

Hitközségi gondok. A snóderolás nem tekintendő adónak, hanem csupán önkéntes hozzájárulásnak és így erre nem vonatkozik az a pénzügyminiszeri rendelet, hogy nemfizetés esetén állami közegek közreműködésével is behajtható.

Lemnul, Misschar vö-Taassijah, Jerusalemben.

Légy modern

és választékos. Azt a hajviseletet válaszd, mely összes előnyeidevértvényre juttatja. Minél inkább alkalmazkodik a hajviselet az egyéniséghez, annál több figyelmet és bírálo tekintet irányul felé — annál gondosabban kell ápolni.

Elida hajápolástól
a hajcsodásan simulékony, selyemlágú, fényes és diszkrétén illatos lesz. Használjuk már a legközelebbi hajmosáshoz csak
a szódamentes Shampoot
ELIDA

* Palesztina legújabb és legtekélyesebb falai-aj-tara 100 lej, az Uj Kelet könyvosztályában.

A zürichi utótőzsdén 1-60-ra zuhant a lej

Ma dél óta az egész országban szünetel a devizaforgalom. Razziákkal fékezik meg a bukaresti zúgőzsdéket. A kormány devizaközponttal, külföldi kölcsönrel és az exportívum leszállításával akarja megállítani a lej esését

Tovább tart a francia frank leromlása

Esti jelentés szerint a zürichi utóban a 182-es zárlati árfolyammal szemben már csak 160 szan-timmal jegyzik a lejt. Ugyancsak erősen visszaesett a francia frank is, amelyet 16:40-es zárlat után 16:37:50-el jegyeznek. A külföldi tőzsdéken a lejt a következő árfolyamokra jegyzik: Prágában 100 lej 11 csehkorona, Budapesten 22 500 magyar korona, Párisban 10.90 frank, Newyorkban 0.35 12 dollár. Bukarestben este a devizaárfolyamok így alakultak: Páris 9.45, Berlin 69.25, London 1415, Newyork 291.50, Milánó 11.70, Zürich 56.40, Bécs 41.20 és Prága 865. A kolozsvári piacon nem volt forgalom. Újabb jelentés szerint a kormány nem fogja meggátolni a bankok helyi devizaforgalmát és így a bukaresti pénzintézetek a délután folyamán ismét bonyolítottak le devizügyleteket.

(Cluj-Kolozsvár, május 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az a nyomasztó válság, amely a lej katasztrófális zuhanása következtében állott elő, a jelek szerint kriukus forduló pontjához érkezett. Egy hét óta a lejesés következményeként a külföldi devizák feltartóztatathatatlannal emelkedtek, mérhetetlen károkat okozva a gazdasági élet minden rétegében. Az az ut, amelyet a lej egy hét előtti 210-es zürichi kurszáról a mai 182-es árfolyamáig megtett, olyan fordulóponthoz érkezett, amelyen túl csak teljes romlás és beláthatatlan gazdasági megrázkódtatások vagy a javulás lassu, de biztos folyamata következhet.

Emelkednek az árak, eltűnnek a devizák

Ma délelőtt a bankok devizaosztályai valóságos bucsujáró helyei voltak a külföldi fizetőszközöket igénylő kereskedőknek, gyárosoknak, exportöröknek és magánosoknak, akik szorongatott helyzetükben fantasztikus árakat kínáltak a külföldi fizetőszközökért. Megtörtént, hogy egy dollárért 306, sőt 320 lej is hajlandók voltak fizetni, azonban a maximumig fokozott kereslettel szemben semmi kínálat nem jelentkezett. Svájci frankért 65-68 lej, angol fontért 1480-1500 lej kértek el a magánforgalomban és ezeknek az arányoknak megfelelően emelkedtek az összes külföldi pénznemek árai is. Osztrák koronát és magyar koronát például csak 220-230-as árfolyamon lehetett nagyon kis mértékben vásárolni. A bankok közötti forgalmat ugyanis a kormány tiltó rendelkezéseivel teljesen megszüntette, míg a magánosok, különösen pedig az exportörök az árak további emelkedésére kalkulálva, nem bocsátják piacra külföldi devizakészleteiket.

Amikor még tizenöt lej volt a dollár

Hogy a mai csaknem katasztrófálisnak mondható helyzethez milyen uton jutott el a lej, azt beszédesen illusztrálja az alábbi kis táblázat, amelyben 1919 áprilisától kezdve bemutatjuk a lej fokozódó értékvesztését a fluktuációknak viszonylag legkevésbé kitett két stabil valuta, a dollár és a svájci frankkal szemben.

	egy dollár	egy svájci frank
1919 április 15.	15 — lej	3 — lej
augusztus 15.	16 — „	3-12 „
1920 január 15.	48 — „	7-50 „
február 15.	72 50 „	9 75 „
1921 január 15.	74 50 „	13 — „
szep. 15.	101 50 „	17 50 „
1922 május 15.	143 50 „	27-53 „
1923 január 15.	179-53 „	33 93 „
1923 május 15.	204-18 „	37 96 „
1924 június 15.	227 41 „	41 — „
1925 augusztus 15.	233 — „	42 — „
1926 május 5.	310 — „	62 — „

Hogyan fog működni a devizaközpont

Érthető, hogy a kormányt súlyos nehézségek elé állítja és helyzetét rendkívül kritikussá teszi az ország valutájának katasztrófális leromlása. Amint ismeretes, az elmúlt héten a kormány két rendelet útján a legszükségesebb minimumra redukálta le a bankok közötti, valamint a bankok és a magánosok közötti devizaforgalmát, szük határt vonva azoknak a kereskedőknek, amelyekkel felül a külföldi devizák vétele és eladása történt.

Amint tegnap már megírtuk, a kormány újabb rendszabályok foganatosítására határozta el magát. Elhatározták ugyanis egy devizaközpont felállítását, amelynek feladata az volna, hogy a Banca Nationala mellett működve szabályozza a külföldi devizák árait és ellássa az országot a nélkülözhetetlen deviza-szükséglettel. Ennek a központnak a felállítása bukaresti jelentés szerint a közeli napokban megtörténik.

A devizaközpont kiépítéséről a Banca Nationala kolozsvári fiókjához még nem érkezett a kormánytól rendelkezés, de amint beavatott helyről értesülünk, a devizaközpontot a cseh-szlovák, magyar és az osztrák minták figyelembevételével fogják kiépíteni, úgy, hogy minden Banca Nationala fiók egyuttal a devizaközpont fiókjá lesz, amely a különböző gazdasági rétegeknek meghatározott és stabil áron fogja kiszolgáltatni a devizasükségleteket, az exportörök viszont a bankok kikapcsolásával ugyancsak itt értékesíthetik külföldi fizetőszközeiket.

Az ország összes bankjai beszüntették a devizaforgalmat

Bukares'ti jelentés szerint a kormány elfogadta a tőzsdé szindikátusnak azt a javaslatát, hogy a lej esésére való tekintettel a deviza-központ felállításáig senki sem foglalkozhasson devizügyletekkel és ezt a határozatot már közölték is a fővárosi bankokkal, amelyek a mai naptól kezdve sem magánosoknak, sem bankokkal devizügyletet nem bonyolítanak le. Ennek következtében klienseiket utasítják, hogy amennyiben devizasükségletük van, úgy azokat a tőzsdészindikátus útján szerezzék be.

Moratórium a külföldi tartozásokra?

Az erdélyi bankok nem kapták még kézhez ezt a rendeletet, azonban az áruhiányra való tekintettel ők sem tudták az ideges és feszült atmoszféra következtében a normálisnál jóval nagyobb kereslet igényeit kielégíteni és így a helyzet további kialakulásáig ma délután ők is teljesen beszüntették a devizaforgalmat. E miatt mindazok az importcélú, amelyeknek külföldi devizákban fizetési kötelezettségeik vannak, ezeket a fizetéseket egyelőre pro-longálni kénytelenek.

Egyes verziók szerint a kormány elhatározta, hogy rövidebb lejáratu moratóriumot fog érvénybe léptetni a külföldi tartozások fizetésére, hogy ezalatt a felállítandó devizaközpont a devizasükségletnek megfelelő készletekről gondoskodni tudjon.

Lepadatu pénzügyminiszter a királynál

A király, aki élénk figyelemmel kíséri a lej sorsát, ma délelőtt magához kérette Lepadatu pénzügyminisztert és referátumot kért azokról az intézkedésekről, amelyeket a lej további zuhanásának megakadályozására tett a kormány. A pénzügyminiszter referált a kormány preventív intézkedéseiről és a okról a tervekről, amelyekkel a lej további esését reméli megakadályozni.

A bukaresti sajtó egyrésznének véleménye szerint a helyzet rosszabbodásához hozzájárult az a gazdasági harc is, amelyet a liberálisok indítottak meg a kontinuitás elvét feladni igyekvő Averescu kormányval szemben. A „Cu-vântul” ma újabb cikket közöl azokról az el-lentétekről, amelyek a Bratianu testvérek és az Averescu kormány között felmerültek és amelyek, a lejt szerint, az országra nézve súlyos következményekkel járnak.

A liberálisok keze...

Amint ismeretes, az Averescu-kormány pénzügyi exponensei a kormány gazdasági és pénzügyi politikájáról adott nyilatkozataikban messze eltértek Bratianu Vintila elveitől. A „Viitorul”

ebből az alkalom Averescu-kormány Bratianu Vintila most a fenyegeté Midón ugyanis Averescu kormány behozatali vámtarla és a liberálisok ezek ellen. Vintila audienciája : az uralk szentesítését, az ellenére is még fekszik.

A mai „Lupta a lej rohamos esését által megkezdett, ből is megkezdődő lap rezignációval, égek inkább a nek elhelyezési le ben például most Trust Company német kis- és k céljával. A vállalk az angolok vannak maga után vonva és ma már m tőkés Internatio jelzőlog ügyletek jezi be a „Lupta biztosabb befekt iránt sem mutat

A lejesés te ország kereskedő rök, mint az im kurzusra kalkulá szenvedtek az u textil, mint a ft sen emelkedtek, nyújtott hitelek szüntetni és az sabb mértékben reskedők elhatár lenesen csak erő

Érdekes jele ma tömegesen k tákat, hogy pénz azonban az an másrészt pedig kérés csak kevé árakat ellenőrző kedés tapasztalt a zldségfélekbe nem áll arányb de mi cikkek é

A súlyos téket öltö je tizenkettedik dikális lépések nek vezetőit. amennyiben nak megfelelő annak, hogy zott ma mu eltüntetni és az intézkedés biztosítja a k így az import valutások és megfizetni. Ez szabályokat lé tőzsdé-rezria tőzsdén több restben. A le man hetet sz folyamatban v

A bajok rint nem is a hanem a libe következetess politika két f litása és a k csátása alkalm Kormány elhatározta a h gy néhány mutatkozik,

ebből az alkalomból éles támadást intézett az Averescu-kormány ellen.

Bratianu Vintila — írja a „Cuvantul“ — most a fenyegetésektől a tettek mezejére lépett. Midőn ugyanis nyilvánosságra kerültek az Averescu kormány által kidolgozott provizórikus behozatali vámtarifák részletei, Bratianu Vintila és a liberális sajtó a legélesebben tiltakoztak ezek ellen. Midőn ez nem használt, Bratianu Vintila audienciát kért a királytól. Az eredmény: az uralkodó megtagadta az új vámtarifák szentesítését, amely a kormány-nyilatkozatok ellenére is még ma is a király mappájában fekszik.

Németországba vándorol a külföldi tőke

A mai „Lupta“ azt a feltűnő birt közli, hogy a lej rohamos esése miatt és a liberális kormány által meghozott vámpolitikai következtében Romániából is megkezdődött a külföldi tőke kivándorlása. A lap rezignációval állapítja meg, hogy a volt szövetségesek inkább az ellenséges Németországban keresnek elhelyezési lehetőségeket: tőkájuk számára. Berlinben például most alakult meg a British German Trust Company egy milliós font sterlinggel, amely a német kis- és középvállalatok segélyezésére tűzte ki céljait. A vállalat igazgatóságában és vezetésében az angolok vannak túlsúlyban. Ez az első alapítás maga után vonja az amerikai piac érdeklődését is és ma már működik is az ötmillió dolláros alapítékja International Investment Company, amely jelzálog ügyletekkel foglalkozik. Ugyanez a fajta a „Lupta“ — a külföldi tőke még a legbiztosabb befektetésnek ígérkező román petróleum iránt sem mutat érdeklődést.

Sokmillió veszteségek

A lejesés természetesen leg súlyosabban az ország kereskedelmi életét érinti. Ugy az exportőrök, mint az importőrök, akik lényegesen jobb lejkurzusra kalkuláltak üzleteiket, milliók veszteségeket szenvedtek az utóbbi napokban. Természetesen ugy textil, mint a fűszer és gyarmatárak árai lényegesen emelkedtek. Az angrosszisták a kiskereskedőknek nyújtott hiteleket kénytelenek voltak teljesen megszüntetni és az áruszükségletet csak a legminimálisabb mértékben kielégíteni. A tukaresti marhakereskedők elhatározták, hogy a lej esése miatt ideiglenesen csak erős valutával perktuálják üzleteiket. Érdekes jelenség, hogy a vidék kiskereskedői ma tömegesen keresték fel a kolozsvári angrosszistákat, hogy pénzüket áruba fektessék. Egyrészt azonban az angrosszisták tartózkodó megatartása, másrészt pedig az inkonzervatív árak miatt üzletkötés csak kevés jött létre. A rendőrség a piaci árakat ellenőrző közvegek jelentése szerint áremelkedés tapasztalható a tejtermékek, tojás, valamint a zöldségfélékben is. Ez az emelkedés azonban nem áll arányban az ipari termékek és kereskedelmi cikkek árának növekedésével.

Razzia a buharei zug'öszdén

A súlyos helyzet egyre aggasztóbb mértéket ölt jelenségei ugy látszik most végül a tizenkettedik órában határozott energikus és radikális lépésekre ösztönzik Románia pénzügyeinek vezetőit. A deviza központ felállítása ugyanis, amennyiben az a helyzet imperatív kondícióknak megfelelően fog működni, ugy garanciája annak, hogy a deviza-kereslet és kínálat között ma mutatkozó hatalmas aránytalanságokat eltüntetni és a forgalmat normalizálni fogja. Ezzel az intézkedéssel ugyanis a Banca Nationala kvázi biztosítja a külföldi devizai igények kielégítését és így az importőrök nem lesznek kénytelenek zugvalutások és devizabirtokosok fantasztikus árait is megfizetni. Ezek ellen különben is erélyes rendszabályokat léptet életbe a kormány. Tegnap egy tőzsde-razzia alkalmával az ugynevezett fekete-tőzsde több ilyen zugvalutást letartóztatott Buharestben. A letartóztatottak közül a mai nap folyamán hetet szabadlábra helyeztek, az eljárás azonban folyamatban van ellenük.

A bajok kulforrá ai

A bajok igazi kulforrása általános vélemény szerint nem is annyira a devizakeresésben keresendő, hanem a liberális kormány által szinte fanatikus következetességgel folytatott gazdasági és pénzügyi politika két főtenyezőjében az exportilletékek leszállítása és a külföldi tőkének az országba való beocsátása alkalmi magatartásában.

Kormánykörökhöz közelálló szerint a kormány elhatározta a kiviteli illetékek leszállítását és azt, hogy néhány cikket, amelyből az országban fölösleg mutatkozik, a teljes szabadkereskedelem tárgyává

fogja tenni. Ennek az intézkedésnek természetes következménye az volna, hogy az ország kivitelének fellendülésével nagy külföldi deviza mennyiségek özölnének az országba, amelyek nemcsak, hogy teljesen ki tudnák elégíteni az import ilyenirányu szükségleteit, hanem fölöslege által az árakat le lehetne szorítani és a lej árfolyamát megjavítani.

Angol kölcsönről tárgyal a kormány

Ezenkívül a külföldi tőkének az országba való beeresztése irányában is megtették a lépéseket illetékes körök. Londonból érkező jelentések szerint ugyanis Románia tárgyalásokat folytat több angol pénzeszoporttal a külföldi kölcsön ügyében. Ezek a jelentések arról is tudnak, hogy a külföldi kölcsönből a kormány eleget akar tenni az ugynevezett konszolidációs kölcsön következtében Romániára háruló kötelezettségeknek is. A tárgyalások kedvező me-

derben folynak és megvan minden remény ahhoz, hogy ezeket a tárgyalásokat már csak a körülmények parancsoló hatása alatt is az ország érdekeinek megfelelően mielőbb befejezik.

Nyugalomra van szükség

Az export-illetékek leszállítása és a régen óhajtott külföldi kölcsön megszerzése kétségtelen, hogy erős mértékben fog a lej árfolyamának javulása és stabilizálásához hozzájárulni. Az ország stabilizált valutája viszont lehetővé tenné a mai kaotikus viszonyok szanálását és a pangó külkereskedelem, valamint a termelés teljes mértékben való megindulását. Addig azonban míg ez a konszolidációs folyamat végbemege, a legteljesebb nyugalomra van szükség, mert a mai körülmények között az ország idegessége és a lejjel szemben táplált bizalmatlansága nem csak hogy megnehezítené, de lehetetlenné tenné a lej és az ország pénzügyeinek szanálására megindított akciót.

A kormány végleges intézkedéseket tesz a lej árfolyamának megmentésére

Holnap este minisztertanács lesz, amelyen végleges intézkedéseket hoznak a lej árfolyamának megmentésére.

Ma este 8 órakor a pénzügyminisztériumban értekezlet volt Lepadatu pénzügyminiszter elnöke mellett, amelyen résztvett Oromolu bankkormányzó és a fővárosi bankok képviselői.

A bankok megbízottai kifejtették nézetüket a lej megmentésével kapcsolatban, viszont Lepadatu és Oromolu ismertették az eddig tett

intézkedéseket. Határozatokat is hoztak, amelyekről azonban nem adnak ki semmiféle kommunikét egyelőre. A várakozó újságíróknak Lepadatu pénzügyminiszter kijelentette, hogy holnap hivatalos kommunikét adnak ki a sajtó számára, amelyben beszámolnak a tett intézkedésekről. Minden más nyilatkozat csak árthat.

Az új átmeneti vámrészim osakis Averescu tábornok hazérkezése után lép érvénybe, ha már a miniszterelnök azt revidálta.

Autószerencsétlenség érte

az egyik kolozsvári szállítási vállalat tulajdonosát

(Cluj-Kolozsvár, május 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Könnyen végzetessé válható autószerencsétlenség történt tegnap délután Felek közelében. Deutsch Ignátz, az Unió szállítási vállalat tulajdonosa, üzleti ügyekben Marosvásárhelyen tartózkodott. Vissza az utat autón tette meg és a teljes sebességgel rohanó kocsit szembetalálkozott egy másik géppel, amely az ut közepén haladt. A lejtőről lefelé rohanó gép sofföre, hogy az összeütközést kikerülje,

hirtelen kanyarodót kísérelt meg, azonban ez nem sikerült neki és a kocsit az utmenti, jóval mélyebben fekvő árokba zuhant. Deutsch olyan szerencsétlenül esett ki az autóból, hogy mindkét karját eltörte és több apróbb sérülést szenvedett. A szerencsétlenül járt szállítót a kolozsvári Vöröskereszt-kórházba szállították, ahol azonnal gipszbe tették eltört karjait és fájdalomcsillapító injekciókat adtak. Deutsch Ignátz balesete az egész városban élénk részvételt keltett.

ZSIDÓ KÖZÉLET

Az Országos Sételbizottság közleményei

A Sételmunka legtöbb országban még nem érlelte meg az olyannyira kívánatos eredményt. Ebből következők, hogy a cionista szervezet hónapjának egyszersmind a sétel hónapjának is kell lennie. A Világszervezet vezetősége reméli, hogy ebben az évben a szervezetek fokozott erőfeszítéssel mindent el fognak követni, hogy a cionista szervezet gondolatát minden zsidó szívben újból elevenné tegyék és a zsidó gondolkodás átalakítását megvalósítsák. Ennek a propagandának azonban külső eredményben is meg kell nyilvánulnia: a Világszervezet tagjai számának növelésében, új rétegek megnyerésében öntudatos cionizmusnak,

a sételgyűjtés eredményének gyarapításában.

Már régebben megállapítást nyert, hogy a sétel és a sételmunka már nem foglalják el a mozgalmalomban nekik járó helyet. Össe kell csak hasonlítani mozgalmunk általános haladását az új korszak kezdete óta és az utóbbi évek sételmunkájának fejlődését, ha ahhoz a következtetéshez akarunk jutni, hogy a sételakció messze mögötte maradt mozgalmunk nagyságának. Tulzás nélkül állítvató, hogy az egész világ zsidóságának hatvan százaléka a cionista világszemléletben él, vagy legalább is mozgalomunkhoz belongsó olyan közel áll, hogy megfelelő propaganda útján a mozgalom számára megnyerhető. Mindazonáltal a tavalyi rekordesztenőben sem lett több, mint 600 000 sétel elhelyezve, vagyis az egész világ zsidóságának mintegy négy százaléka fizette csak ki a sétel. Ezek a beszédes számok oda mutatnak, hogy a sételmunkát hallatlanul elhanyagolták.

Ezt az állapotot meg lehet és meg kell változtatni. Az országos szervezetek, a helyicsoporthok és minden cionista munkatárs előrendelt feladata, hogy ebben az évben a sétel-kampányt eddig nem ismert eredményekhez vezesse.

Folyton ismétlődő propagandisztikus tevékenység által minden zsidó figyelmét fel kell hívni el nem hanyagolható kötelességére, a sétel megváltására.

Erdély zsidóságától ebben az évben a Világszervezet legalább 20.000 sétel vár és mi hisszük, hogy a kötelességteljesítésében nem fogunk más országok zsidósága mögött maradni.

Ha a folyó évben kitűzött célunkat elérjük, akkor szabad az ut a további munka irányában, amely közvetlenül oda fog vezetni, hogy az egész világ zsidóságának 10 százalékát a sételbizottság táborában megszervezzük. Csak akkor mondhatjuk majd el, hogy a cionizmus végcéljához olyan viszonylatba kerültünk, amelyben intenzív és kötelességtudó sételmunka mellett már régen tartanunk kellene. Hogy ez a közvetlenül kitűzött cél nem elérhetetlen, bizonyítja Dél-Afrika példája, amelynek mintegy 50-60 000 lelket számláló zsidósága az utóbbi öt évben évenként mintegy 12 000 sétel vett át, tehát a zsidó lakossága 20 százaléka váltotta ki a sétel. A Világszervezet központjában olyan értesítések vannak, melyek szerint folyó évben ezen a területen az eddigien is magasabb számú sétel fognak elhelyezni. Rámutathatunk továbbá a csehszlovákiai helyzetre, ahol az országos sételbizottság vállalta, hogy a tavalyi rekordszámot az idén 50 százalékkal felfokozzák.

Az erdélyi sételbizottság a legnagyobb várakozással tekint a megindult gyűjtés elébe, mert most, jobban mint valaha, ország-világ előtt meg kell mutatniuk, hogy Erdély zsidósága megérett már arra, hogy saját sorsával való közösségét felismerje, aminek külső jele: a sétel. Aki cionista, aki zsidó, az meg fogja érteni a hívó szót és teljesíteni fogja kötelességét saját magával és népével szemben.

Zongorák

gyári lerakata, gyári áru részlete is. Sternberg, — Oradea-Mare, Bulev. Regele Ferdinand

ant a lej... zialkkal fekezik... kölcsönrel és... esését... mlása... máj csak 160 szan... 16:40 es zárlat után... Prágában 100 lej... Londonban 0-35 12 dollár... London 1415, Newyork... London nem volt forgalom... galmát és így a buka... dollár egy eráji frank... lej 3-... lej 3-12... 7-50... 9-75... 13-... 17-50... 27-53... 33-93... 37-96... 41-... 42-... 62-... dai a devizaközpont... tulyos nehézsé... rendkívül kritikusa... katasztrófális le... az elmúlt héten a... a legutóbbi... bankok közötti, vala... sok közötti deviza... szoknak a kere... a külföldi devizák... girtuk, a kormány... határozta... az egyik deviza... feladata az volna... lett működve sza... árait és ellása az... deviza-szükséglettel... tása bucaresti je... ban megtörténik... ról a Banca Na... még nem érkezett... amint beavatott... szponot a cseh... minták figye... eni, ugy, hogy... egyuttal a de... y a különböző... rozott és stabil... zaszükségleteket... k kiköcsösolása... külföldi fizető...

Tíz nappal az esküvője után holtra verte a felesége Popa György 63 éves kolozsvári asztalos tragédiája

(Cluj Kolozsvár, május 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Pata-utca legvégén, ahonnan látni lehet, hogy a szántóföldek horizontja a kéklő éggel összelebeg, van a 151 es számú ház. A szomszédasszonyok csoportja élénk diskurálgatásba merülve álldogál a kapu előtt. Az udvaron rendőr. A tényállás: a 63 éves Popa Györgyöt, a ház tulajdonosát, ma reggel holtan találták lakásában. Sokat szokott inni az öreg és tegnap este is heves vitája volt a feleségével, aki a részeg állapotban levő Popát egy megverte, hogy ágyba kellett feküdjön. Ma reggel aztán holtan találták még és az öreg asztalosmester halálát a legsötétebb titok fedi. A szomszédasszonyok azonban mégis tudnak egyet mást.

— Ugy volt az eset, — mondja egy fiatal asszonyka, — hogy Popát, bár állandóan részeg volt, mindenki szerette. Elég baj az öregnek, hogy

épp a felesége volt az egyetlen kivétel, aki nem szerette. Vasárnap lesz két hete, hogy megesküdtek, mert tetszik tudni, ez már a második felesége a megboldogultnak és a szegény felett még el sem telt a két hét, máris föld alatt van.

— Még jó neki, — vág közbe egy kendős néni, legalább többet nem veri meg az asszony. Tegnapelőtt este egy megverte az öreget, hogy a harmadik szomszéd is meghallotta jajveszékését. Az asszony leteperzte a földre és a fejét a paplóhoz verte. Aztán össze-vissza ütötte, hogy csak úgy csurgott belőle a vér. Aztán elment Popáné hazulról és reggel jött vissza. Hozta urának a kávéját, de az nem mert belőle enni, mert azt morda, hogy meg van mérgezve. Én meg is kóstoltam, de az ize rendes volt. Ma reggel aztán meghalt. Popát elvitték a boncolani intézetbe, az asszonyt meg a rendőrségen lefogták, mert hátha mégis ő a gyilkos.

Weizmann bucsubeszédei Palesztinában

A cionista szervezet a Népszövetség elé viszi a palesztinai zsidóság panaszait. Átmenetileg korlátozni fogják a vagyontalan elemek bevándorlását

(Jeruzsálem, május 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Chaim Weizmann Palesztinából való elutazása előtt Jeruzsálemben Scopus-hegyen nagy beszédet tartott az ország minden vidékéről egybegyűlt zsidóság előtt. Beszédében nyugalomra intette Palesztina zsidóságát. Nagybritánia — ugymond — az elmúlt néhány év alatt még nem ismerte fel kellőképpen a zsidó néppel való együttműködés teljes értékét. Sajnálatos tapasztalta, hogy a véderőről szóló rendelet miatt tiltakozó gyűléseket tartottak. Politikailag nem fontos, vajjon néhány zsidó csendőrről több, vagy kevesebb szolgál Palesztinában. Fontosabb a politika szempontjából a zsidó kolonizáció és a palesztinai bevándorlás. A cionista executive a zsidó panaszokat és követeléseket a Népszövetség elé hozza, de kétséges, vajjon megértésre találjanak-e ezek az előterjesztések akkor, amidőn a zsidók millióit még mindig érzéketlenül állanak az újjáépítéssel szemben.

A beszéd az ezekre menő hallgató közönségre mely hatást tett. A hallgatók között volt Samuel volt kormányzó felesége is, akit nagy óvásokban részesítettek. Kaplansky, a gyűlés elnöke hosszabb beszédében köszöntötte lady Samuelt, mint a zsidó asszonyok követendő példáját.

Weizmann ismét Amerikába megy

A világszervezet elnöke Tel-Avivban is nagy beszédet tartott hatalmas tömeg előtt. Itt is hangsúlyozta a megfontolatlanság politikájának káros következményeit és egyben felhívta a zsidóság figyelmét az elérhető célok felé való törekvésekre. Mint, hogy nagy pénzre van szükség, rövidesen egy újabb gyűjtőakció érdekében újra Amerikába utazik. Reméli, hogy ebből az alkalomból létrehozza Amerikában a Jewish Agencyt. Jelenti, hogy Palesztina ma súlyos gazdasági krízist él át és a cionista executive, hogy pozíciójuk fejlődését és megmaradását biztosítsa, kénytelen lesz a vagyontalan bevándorlást átmenetileg korlátozni. Elismeri, hogy a kormány a zsidóknak a véderőben való részvételét körül hibákat követelt el, azonban megvan benne az igyekezet e hibák jóátételére. Kijelentette lord Pumernek, hogy a cionisták Transzjordániát Palesztina integrál részének tekintik és az ottani parlagon heverő földeket meg akarják művelni. Nem karddal, hanem ekével akarják meghódítani ezt az országrészt.

Haifában is gyűlést tartottak Weizmann tiszteletére, aki többek között ezeket mondotta itt:

A krízis napja

— Súlyos időben jöttem az országba. De nem első eset, hogy éppen a válság napjaiban léptem Palesztina földjére. Szinte megszoktam a krízis normális állapotnak tekinteni. Életünk egyik nagy paradoxona ez és arra a kötelességre tanít, hogy nyitott szemekkel és nagy kötelességérzettel nézzük a kríziseket és az azokat előidéző okokat. Ezeket pedig ne forgósszuk el termékei lenn panaszokban. A mai helyzetet be kell állítanunk a mérlegbe és jól tudjuk, hogy a krízis logikus következménye lett a közelmúlt nagy föllendülésnek.

— Tekintetek vissza és ké-dezések meg magatoktól, remélték-e, hogy 35.000 ember jön egy évben az országba? Meg kell érteni, hogy egy korlátozott felvevő képességgel rendelkező kis országban ez krízis időszerű, vagy pedig rövid időre

be kell szüntetni a bevándorlást. Minden erőnkkel a válság legyőzésén dolgozunk, de tudjuk, hogy olykor nem rajtunk múlnak a dolgok. Gondoljátok meg, hogy a cionista vezetőség egy kormány kötelességeit viseli anélkül, hogy joga lenne adók behajtására, amely egyedül alkalmas a munka továbbvitelére. Lehet, hogy a jövőben lényegesen enyhíteni fog a helyzet, meglehet, hogy skartolni fog legközelebbi amerikai utamou a Jewish Agencyt oly képen kiűviteni, hogy a jövőben a cionista világszervezet lesz az amerikai zsidók centruma. Ez a tervem. Amit eddig teremtettünk, mindez csak gyöngye kezdett. A cionista világ adja azt, amit ad, de az én feladatomban kimentni a diaszpórába és a zsidók közé harsogni: jöjjetek közelem, ve gyetek részt munkánkban, mert megmutattuk az egész világnak, hogy Palesztinát csak zsidók tudják fölépíteni.

Francia elismerés

— Tegnap és ma francia államférfiakkal találkoztam, akik még egy év előtt franciás szkepticizmussal nézték munkánkat. Ezek azonban meglátogatták az Émeket és telepeink olyan benyomást tettek rájuk, hogy így szóltak: Bárcsak lennének Szíriában is cionistáink! Ez legjobban dokumentálja a mi munkánk propagandisztikus erejét.

Megháromszorozni kell a munkát

— Célok megkettőzni és megháromszorozni a munkát. Akarom, hogy a dolgozók ezreit lehessen látni az Émekben, hogy erdők nőjjenek ki, új kolóniák támadjanak és új iskolák. De ehhez nagyobb megerősítések kellenek, mint amit fölmutathatunk. Meg kell erősödni a cionista szervezetnek.

— Azzal a kívánsággal bucsuzom, hogy amikor legközelebb Haifában viszontlátjuk egymást, lássuk az egész öbölt zsidó dolgozókkal, lássuk őket ki-hömpölyögni az ország földjére, hogy azt új életre ébresszék. Ez a kívánságom szól különben az egész ország számára.

A beszédet harsogó hadak-kiáltások követték. Weizmannt percekig viharosan ünnepeleek az egybegyűlteek.

— Pfeiffer Alfréd operatőr és kiváló énekeser tanítványainak hangversenye vasárnap 9-én este fél 9 órakor lesz az Unitárius kollégium dísztermében megtartva. Programot Lapagénál.

Tavaszi vásár

mélyen leszállított árakkal.

Muslin harisnya	lei 88
Cérna flor	lei 97
Selyem flor	lei 115
Selyem, tartós	150-180

Keztyű és kötőtáru nagy választékban

HELIOS-nál

Főtér 7 szám.

HIREK

Kelet az egyetemes zsidó és népi zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felolós szerkesztő Dr. Marton Ernő
Uj Kelet elkötelezett utánnománát és a zsidó magyarsággal szembeni

Az Uj Kelet főkkiadóhivatalai és szerkesztőségei:

Oradea-Mare-Nagyváradon: Blum Zsigmond, Str. Aurel Vlaicu 51., vagy Ezredévi emléktér 2. (Egyűzlet.)

Aradon: Horváth János Löbl Hirlapiroda Str. Romanului 2. (Zrinyi-u.)

Sighetul-Marmatiel-Máramaroszigeten: Fried Miksa, Zsidó Nemzeti Szövetség.

Timisoara Temesváron: Strausz Béla, Zsidó Nemzeti Szövetség I. Marcy u. 2.

5 mai naptár

Csütörtök
5686. Ijjár 23.
1926. máj. 6

Tízével, huszával ma utnak indulnak ifju emberek és meglett férfiak, fiuk és leányok, hogy bekopogtassanak minden zsidó ház ajtaján. Fogadjátok őket szeretettel, mert a zsidó nép küldöttei ők.

Elétek tesznek egy régi ósmerős papirt, zöldsínű héber nyugtát és hatvan lejt kérnek érte: adjátok szeretettel, mert a zsidó nép kéri tőletek.

És ha kétségeitek vannak és ha nem vagytok bizonyosak magatokban és másokban, csak kérdezzetek tőlük: ők felelni fognak.

Ők megmondják majd néktek, hogy ez a hatvan lejt az évi szent fejadó, a Sékel, amelyet minden zsidó minden esztendőben beszolgált a zsidó nép közös céljaira.

És ha kérdezték tőlük: mik ezek a közös célok, — ők megmondják majd néktek: zsidók ősi földjén építsük a zsidók új országát — ez a legszentebb közös zsidó cél.

És ha mondtátok nekik: vajjon nincs-e elég bajunk, nyomorúságunk itten is, hogy messi célokra adjuk adható hozzájárulásunkat, — ők erre is felelnek majd és így: épen azért!

Mert a sékel a szent zsidó fejadó, szimboluma mindennek ami zsidó közösség és ami zsidó megszervezettség. És nem csak az épülő Zsidóországnak kell a mi megszervezettségünk, hanem i.teni súlyos bajainknak is. Ez a célja, hivatása a sékelnek: egy táborda szervezni a zsidóságot, hogy egyesülten annál nagyobb sulylyal tudjunk védekezni itteni nyomorúságunkban. A sékelnek az is a célja, hogy zsidó is kolák lehessenek, a sékelnek az is a célja, hogy kirakatokat többé ne verhessenek, a sékelnek az is a célja, hogy helyhatóságokban és parlamentben ott legyenek a zsidó érdekek szószólói: a sékelnek az is a célja, hogy itteni bajainkat orvosolja.

Tízével, huszával ma utnak indultak ifju emberek és meglett férfiak, fiuk és leányok — hogy elétek tegyék a sékelt. Fogadjátok őket szeretettel, mert a zsidó nép küldöttei ők. Fogadjátok őket szeretettel, mert helyettesek váltaltak önkéntes munkát, azzal, hogy hozzátok jöttek. És adjátok át nekik a sékelteket, mert a magatok érdekét szolgálja az g. j.

— Revízió alá veszik az idegen állampolgárok tartózkodási engedélyét. Bukarestből jelentik: A munkaügyi minisztérium a belügyminisztériummal egyetértően elhatározta, hogy az idegen állampolgárok tartózkodási engedélyét (bilet de libera petrecere) revízió alá veszi. Rendelettel küldött szét, hogy minden Romániában tartózkodó idegen állampolgár tartózkodási engedélyét tekintet nélkül arra, hogy ezt mennyi időre kapta, május 25-ig terjedőre a helyi hatóságok felülvizsgálás végett.

— Dan Sever nem titkára a nemzeti pártnak. Kaptuk és készséggel közreadjuk a kö

vetkező levele
jában követh
vagyok meg
igazítani. Pá
dottam még
vian és G.Ló
detni kezdte
vallás, kü
litikai karr
helyreigazító
ur készséges

— Abd
rendelt el.
ékezett bene
minden fegy
gularis rif

— Káro
rében a
Ulaint. Buc
tűzték ki má
hogy a Tisza
Ferenc azt v
vett Károlyi
ben ált. Ulai
egész magyar
hozott és het
e kijelentés
hályné feljele
Fajjelentésbe
ez a része se
gyilkossággal
egy védtelen
meghurcolja.

Ulain mentel
gyalás megtar
— A
száma. Arad
és szociálpolit
hagyta el a sz
cialista-mozgalo
mutatja azokat
vezethetnek. A
désakról irt f
folytatja az or
tegetéseit „Az
zes Jenő a kö
kezeti mozgalom
lően. Henri Ba
mas regényéről
dekes recenzio
rovat egészíti k
számot.

— Eljegy
hádról eljegy
Nágerfalváról.

— Egy o
léghajót. Rón
elindult ameri
érdekesebb talá
olasz mérnök K
az ugyanezen r
új találmány fo
s a sok helyet
féle léghajó
léghajótípusnál
digi légi jármű
cilinderek póto
telítve. A szél
a két cilinderne
Számítalan előny
hajó értékét az
nokhoz hasonló
A rotorléghajó
és szakértői vél
az új légi jármű
fejlődésének.

— A kisan
Bukarestből jele
leg a kisanant
késztületein dolg
sz általános eur
oros sz szerződés
szerződés megho
natközölg a ko
tet, aki magáva
végleges megsz
biztosra veszik,
kért öszes mód

— Nagy I
rad nyitva. A
képtárlatát nap
érdeklődőknek
lódásra való te
határozta, hogy
meghosszabbítja

vetkező levelet: Igen tisztelt Szerkesztő Ur. B. lapjában következetesen mint a nemzeti párt tükre vagyok megnevezve. Szíveskedjék a tévedést helyreigazítani. Párttitkár dr. Crisan György. Éa lemondottam még ezelőtt másfél évvel, mikor Goga Oktavian és G. Idis László urak politikai tételként hirdetni kezdték, hogy a huszadik században a vallás, különösen ha nyugati iránylatu, a politikai karriernek egyetlen akadálya. Köszönve helyreigazító soraim leközlését, maradok szerkesztő ur készséges híve Dan Sever.

— **Abd el Krim általános mozgósítást rendelt el.** Párisból jelentik: A rif területekről érkezett bejelentések kijelentették, hogy Abd el Krim minden fegyvert fogható embert behívott. Erős reguláris rif csapatok Tetuán irányába menetelnek.

— **Károlyi Mihályné becsületsértési perében a magyar nemzetgyűlés kiadta Ulaint.** Budapesti jelentik: Érdekes bűnperben tünteték ki május 10 ére a tárgyalást. Emlékeztetes, hogy a Tisza gyilkosság főtárgyalásán dr. Ulain Ferenc azt vallotta, hogy egy tanácskozáson résztvett Károlyi Mihályné is, aki egy fél nagy órában tilt. Ulainnak ez a vallomása annak idején az egész magyar közvélemény felháborodásával találkozott és heteken keresztül élénk sajtóháború folyt a kijelentés körül. E vallomás miatt Károlyi Mihályné feljelentette Ulaint a büntető járásbírószágon. Feljelentésében előadta, hogy Ulain vallomásaiban ez a része semmi összefüggésben nincs a Tisza-gyilkossággal és nem volt más célja, mint az, hogy egy védtelen nő becsületét a nyilvánosság előtt meghurcolja. A magyar nemzetgyűlés tegnapi ülésén Ulain mentelmi jogát felfüggesztette és így a tárgyalás megtartásának nincs semmi akadálya.

— **A „Jövő Társadalmá“ nyolcadik száma.** Aradi Viktor kitűnő társadalomtudományi és szociálpolitikai szemléjének a nyolcadik száma most hagyta el a sajtót. Erdélyi Viktor az erdélyi szocialista-mozgalom hibáira világít rá és egyben megmutatja azokat az utakat, melyek a megoldáshoz vezethetnek. Krausz László a német munkásszervezőkéről írt figyelemreméltó cikket. E. Kolman folytatja az orosz forradalom történetéről szóló fejezetét „Az orosz forradalmi vallás“ címen. Mózes Jenő a kölcsönös segítség szerepéről a szövetkezeti mozgalomban értekezik mindvégig lebilincselően. Henri Barbousse nemrégiben megjelent hatalmas regényéről, az „Ötök láncok“ról rendkívül érdekes recenzió számol be. Ezenkívül érdekes szemle-rovat egészíti ki ezt a fölöttébb értékes és érdekes számot.

— **Eljegyzés.** Pressburger Samuel Bony hádról eljegyezte Dax Eszti urleányt Negresti-Négerfalváról. (Mindem külön értesítés helyett.)

— **Egy olasz mérnök feltalálta a rotorlég-hajót.** Rómából jelentik: Alighogy a rotorhajó elindult amerikai útjára, egy még jelentősebb és érdekesebb találmányról érkezik hír. Elpigio Pigolli olasz mérnök Flettner-féle hajó mintájára feltalálta az ugyanezen rendszer alapján épített lég-hajót. Az új találmány fölélegessé teszi a hatalmas motorokat és a sok helyet elfoglaló benzintartályokat. A Pigolli-féle lég-hajó sokkal kisebb minden eddig ismert lég-hajótípusnál és külseje teljesen eltér minden eddigi légi járműtől. A gáztartó burkot nagy rotor-cilinderek pótolják, amelyek hidrogénnel vannak feltölve. A szél által hajtott propellerrel adják meg a két cilindernak a szükséges mozgási sebességet. Számítalan előnyökkel bír, emeli az új lég-hajó értékét az a körülmény is, hogy a hidróplánokhoz hasonlóan a víz felszínén is képes tovasiklani. A rotorlég-hajó a közeljövőben teszi első próbaútját és szakértői vélemény szerint nem lehetetlen, hogy az új légi jármű új irányt ad a repülőtechnika fejlődésének.

— **A kisantant-konferencia előkészületei.** Bukarestből jelentik: A külügyminisztérium jelenleg a kisantant legközelebbi konferenciájának előkészületein dolgozik. A konferencia foglalkozni fog az általános európai helyzettel, kapcsolatban a német-orosz szerződéssel és a cseh jugoszláv szövetségi szerződés meghosszabbítására. A konkordátumra vonatkozólag a kormány várja Párisban várakozni követ, aki magával hozza a konkordátum szövegét végleges megszövegezés végett. Kormánykörökben biztosra veszik, hogy a Varikán a Románia által kért összes módosításokat elfogadta.

— **Nagy István képtárlata péntekig marad nyitva.** A kiváló festőművész: Nagy István képtárlatát naponta egész tömege keresi fel az érdeklődőknek és műbarátoknak. A nagy érdeklődésre való tekintettel a tárlat rendezősege elhatározta, hogy a tárlatot péntekig bezárólag meghosszabbítja. A tárlat megtekintése díjtalan.

Befejeződött a vádlottak kihallgatása a kommunista-pörben

Solomon exredes börtönnel fenyegette meg az egyik vádlottat igazga magatartása miatt. Ma kerül sor a tanukihallgatásokra

(Cluj-Kolozsvár, május 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt és délután folytatta a hadbírószék a kommunista-összeszkűvés monstre-pörében szereplő vádlottak kihallgatását. Elsőnek a marosvásárhelyi kerületi és helyi szervezet vezetőinek kihallgatására került sor. Löwy Ferenc, aki a vádirat szerint a kerületi komité tagja volt, tagadjja a terhére rótt bűncselekményeket. Ideges magaviselete miatt az elnök többször rendreutasítja és börtönnel fenyegeti meg. M. rosán György, majd két fiatalok vádlott, néhányan még rövidnadrágosok, egyhangulag tagadják, hogy a szervezésben résztvettek volna. A vádlottakat szembesítik Fekete Mihállyal, a komité tegnap kihallgatott gyanus

viselkedésű titkárával, aki beismeri, hogy összeköttetést tartott fenn velük, igyekszik azonban menteni őket és kijelenti a hadbírószék előtt, hogy a vádlottaknak nem volt tulajdonképpen tudomásuk arról, milyen szervezkedésben vesznek részt.

Délután a nagyszebeni és szászrégeni szervezkedés vádlottainak kihallgatására kerül sor. Nagyszebenben Bretschneider Rudolf és Talpas György, Szászrégenben Niche György állottak a vádirat szerint a szervezkedés élén. A vádlottak azonban kivétel nélkül mind tagadnak. A szászrégeniekkel a vádlottak kihallgatása befejezést nyert és ma megkezdődik a tanukihallgatása.

Helyenként szabályozzák a gyógyszerárak

Ismeretes, hogy a gyógyszerészek és drogatulajdonosok között már hosszabb idő óta állandó vita tárgyát képezi a mérget nem tartalmazó gyógyszerárak forgalombahozatalának kérdése. A gyógyszerészek ugyanis ezeknek a cikkeknek a kizárólagos árusítási jogát is maguknak vicdikálják, ami ellen a droguériák azzal argumentálnak, hogy ezeket a gyógyszereket az előállító gyárak speciális csomagolásokban hozzák forgalomba és ők a készítményeket csak közvetítik a közönségnek, ép úgy, mint másfajta cikkeket, tehát ezekben az árusítási jogát inlokotlan volna tőlük megvonni. A közegészségügyi minisztérium az ellentétek megszüntetésére ötös tagu speciális bizottságot delegált, melynek az a feladata, hogy pontosan állapítsa meg, hogy milyen gyógyszerek tartoznak szigorúan a gyógyszerárak és milyen árak a drogu-forgalomhoz. Miután az ötös bizottság munkája csak lassan halad előre, több városban a gyógyszerészek megállapodást létesítettek a droguáriákkal, hogy együttesen szabályozzák a gyógyszerárak árusítását addig is, amíg a kormány részéről erre vonatkozó végleges intézkedés nem történik. Az erdélyi gyógyszerész szövetség elnöke a drogu szövetség kolozsvári közgyűlésén tudvalevőleg javaslatot tett, hogy azokban a városokban, ahol még nem történt hasonló megállapodás, alkítsanak vegyes bizottságot, amely rendezze a kérdést. Mint értesülünk, Kolozsvárt a közeli napokban már megtörténik a cikkek klasszifikálása.

— **Robozék a magyar ítélőtábla előtt.** Budapestről jelentik: Felelőszés folytán az Erdélyben is jól ismert Roboz-testvérek bűntegyet most kezdte tárgyalni a budapesti Tábla. A zárt tárgyaláson az iratok ismertetése után a védők 150 tanu kihallgatását kérték Robozék jóhiszeműségének bizonyítására. A főügyész helyettes ma tartotta meg vádbeszédét, amelyben kimutatta, hogy Robozéknek a „Pesti Élet“ megalkotásával voltaképeni céljuk az volt, hogy a megszálló csapatok védelme alatt nemzetellenes csoportosulást hozzanak létre. Ezt később Robozék be is vállalták egy röpiratukban, amelyet Bécsbe szökésük után megjelentettek. Ezután erősen kritizálta a törvényszék indoklását, főként a figyelembe vett enyhítő körülményeket, hogy Robozék sokat szenvedtek és betegeskedtek. Itélet holnapra várható.

— **A sulina Duna-kioldóba nem tudnak befutni a nagyobb hajók.** Bikarostból jelentik: Vardala közmunkügyi államtitkár az európai Duna-bizottság tagjaival Sulinába utazott. A sulina csatorna mélysége csak 17 láb, ami a nagyobb hajók közlekedését lehetetlenné teszi és az exportot ezáltal megszünteti.

Gyermekek ápolásánál nélkülözhetetlen a **MACK-féle KAISER-BORAX**

— **A kolozsvári Nemzeti Színház „Antónia“ turnéja.** Mindenkinek emlékezetében van még az a hatalmas siker, amelyet a kolozsvári Román Nemzeti Színház Lengyel Menyhért „Antónia“ című darabjával aratott. Ahányszor csak előadták a darabot, nemcsak a román, hanem a magyar közönség is az utolsó helyig megtöltötte a színházat. Örömmel állapította meg mindenki, hogy a hivatalos román színház egy értékes magyar darabot műsorába vett és nagyszerűen játszotta el. A művészeti miniszter, számot vetve azzal a hatalmas visszhanggal, melyet a román-magyar közönség eme őszinte művészi megnyilvánulása Erdély magyar köreiben keltett, engedélyezte, hogy a kolozsvári Nemzeti Színház hivatalos turát szervezzen meg az Antónia-val, hogy egész Erdély láthassa: a román művészek mennyire értékelni tudják a magyar drámaírók kitűnő termékeit. A turné május 18-ika és június 3-á között tartják meg a következő sorrendben: Déva, Lugos, Temesvár, Arad, Szatmár, Nagybánya, Belényes, Nagyvárád, Torda, Nagyszeben, Fogaras, Brassó, Sepsiszentgyörgy, Csikszereda, Szászrégen és Marosvásárhely.

— **Miniszternek jelentkezett egy örült.** Varsóból jelentik: Vitos képviselő, a parasztpárt vezére, nemrég azt a tréfás nyilatkozatot tette, hogy az országra egy zsidó pénzügyminiszterre volna szüksége. A szajm folyosójára tegnap beállított egy Hammer Lysa nevű ember, aki Skrzynski miniszterelnököt kereste. Hausner szociáldemokrata képviselő megkérdezte tőle, hogy mit akar a miniszterelnök-től, mire Hammer kijelentette, hogy a pénzügyi, vagy a hadügyi tárcát szeretné átvenni, mert ezek vezetéséhez különös tehetséget érez. Megállapították, hogy a miniszterjelölt elmebeteg és bezárították a bolondok házába.

* **Mindennél többet ér a jókedv** s ezt nyújtja Csilag Máté: „Zsidó Anekdoták Kincsesháza“ című 222 oldalas könyve. Ára 200 lej. Uj Kelet könyvosztálya.

* **A takarékos áramfogyasztású izzólámpa** csökkentí a világítási költségeket. Vásároljon „Tungsram“ félwattos izzólámpát. 4

Frissít

DREHER

Haggenmacher

SÖR

Táplál

Zamatos

Udít

zsidó.
Marta
és szer.
um Zsigmond,
vi emléktér 2.
Hirtlapiroda
zigen: Fried
sz Béla, Zsidó
ndulnak ifju
és leányok,
ló ház ajta-
mert a zsidó
berős papirt,
lejt kérnek
zsidó nép kéri
na nem vagy-
sokban, csak
ak.
hogy ez a
kel, amelyet
beszolgált
ezek a közös
ktek: zsidók
szágát — ez
nincs e elég
ogy messi
ankat, — ök
n azért!
adó, szimbo-
ség és ami
ak az épülő
vezettségünk,
Ez a célja,
szervezni a
gyobb suly-
moruságunk
gy zsidó is
a célja, hogy
ek, a sékel-
ágokban és
érdekek szó-
hogy itteni
dultak ifju
s leányok —
adjátok őket
ttei ök. Fo-
yettetek vál-
gy hozzátok
ltek, mert
g. j.
gen állam-
t. Bukarest-
érium a bel-
elhatározta,
zkodási en-
revizió alá
hogy min-
állampolgár
nélkül arra,
ájus 25 éig
ülvizsgálás
a nemzeti
adjuk a kö

KÖZGAZDASÁG

Megkezdik az építkezés előmozdításáról szóló törvény végrehajtását

A részvénytársaságokra külön házbéradót fognak fognak kíróni

(Bucuresti. Bukarest, május 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A munkaügyi minisztérium ma rendeletet adott ki a kötelező építkezésről. Ebben a rendeletben felhívja azokat a részvénytársaságokat, amelyeknek alaptőkéje meghaladja az 5 millió lejt, tegyenek eleget a kötelező építkezésről szóló törvénynek, amely az építkezést 1927-ig írja elő. A törvény a részvénytársaságokat székelyükön székházak építésére, valamint tisztviselőik részére szükséges lakások építésére kötelezi. Ha a törvényben előírt 1927 éves időpontig az építési munkálatok nem nyernének befejezést, a kormány a részvénytársaságokra olyan magas házbéradót ró ki, mint amennyit a fizetett házbér hitessz. A házbéradó a kormány építkezési alapjait fogja gyarapítani. Ez a rendelkezés a gyárakra is vonatkozik.

Ugrásszerűen emelkedik a drágaság

Mit jelent az áprilisi indexszám hétszázalékos emelkedése

(Cluj-Kolozsvár, május 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Röviden jelentettük, hogy a márciusi átlagárakkal szemben a drágasági index áprilisban hét százalékkal emelkedett, ami már régen nem fordult elő Románia gazdasági életében. Az áremelkedés általános ugyan, de mégis a ruházati cikkeknek a legszembetűnőbb, aminek az a magyarázata, hogy az összes textilkereskedők átírják árakat a lejárfolyam szerint, mert különben nem tudják biztosítani újabb készletek beszerzését. Az élelmiszerek közül a helyi termékek irágultak, ami már kevésbé indokolható. A különféle áruk között az építészeti, a vas és a bőr mutatnak jelentősebb áremelkedést.

Ha az 1916 augusztus elsején volt árakat 100 egységgel vesszük alapul, az alábbi táblázat a legbeszédesebb bizonyítéka annak, hogy a jelenlegi pénzügyi politika mellett csak újabb drágasági hullám várható. Az indexszámok alakulása a következő:

	1923	1925	1926	1926
	I. 20.	II. 20.	III. 20.	IV. 20.
Élelmiszerek:				
cukor	2500	2500	2500	2500
rizs	4000	6000	6000	6000
kávé	2900	6600	6600	6600
tea	2500	6000	6000	6000
olajbogyó	3000	7000	7000	7000
bab	3500	7000	6000	8000
kukoricaliszt	3330	6660	6660	6660
liszt	1875	5000	5000	5000
burgonya	2000	2660	2660	2660
só	2000	2660	2660	2660
kenyér	1500	6000	6000	6000
zsemle	2000	7200	7200	7200
hus	2000	4000	4500	4750
tej	1750	3500	3500	3500
vaj	4500	7200	7200	7200
zsir	4000	5250	5250	5250
hal	2875	6250	10.000	10.000
bor	1750	3000	3000	3000
sajt	2570	4280	4570	5140
pálinka	1250	2000	2000	2000
szesz	1560	1870	1870	1870
	2494	4884	5015	5190

Ruházati cikkek:

ruha	3500	6875	6875	8150
felöltő	3880	6660	6660	8330
ing	2400	5200	5200	5200
cipő	2250	4000	4000	4000
harisnya	2330	6000	6000	8500
kalap	3000	6000	6000	6000
calicot	4000	8750	8750	8750
cérna	2400	2600	2600	2800
pamut	5000	7200	7200	7800
	3240	5920	5920	6598

Ha művészi kivitelű **fa, vas,** vagy **részbutort és zongorát** akar vásárolni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse meg

Székely & Róty
Erdélyrészi Butorgyár R.-T.
Állandó butorkiállítás. Valódi Bösendorfer, Stügel, Wirth és Produktivgenossenschaft zongorák, továbbá furniok és klosterneburgi enyvezett lemezek nagy választékan.

Vegyes cikkek:

szappan	1950	3000	3000	3000
ponar	2000	4000	4000	4000
tűzifa	2500	3250	3250	3250
fényőfa	1540	3000	3165	3330
petróleum	2500	7500	7500	7500
benzin	1400	4000	4000	4000
nyersolaj	930	4600	4600	4600
crupon	700	1280	1280	1330
talpbőr	730	1200	1200	1260
papír	2400	4300	4300	4300
	166	3619	3629	3657

Árközéparányoz. 2460 4807 4854 5148
vagyis az élelmiszerek az 1925 áprilisi árakkal szemben 51 90-szeresen, az 1926 márciusi árakkal szemben pedig 50 15-szörösén drágultak; a ruházati cikkek 65 98-szorosan, illetve 59 20-szorosan; egyéb cikkek 36 57-szeresen, illetve 36 29-szeresen. Figyelembe véve a lej esés következtében beállott újabb áremelkedéseket, az általános index május havában még előre nem látható arányban fog emelkedni.

† A kormány kölcsönt ígér a kiskereskedőknek. Bukarestből jelentik: A tegnapi esti minisztertanács Coanda tábornok elnökletével foglalkozott a drágaság kérdésével és elhatározta, hogy a községeknek hűtő vagonokat biztosít rendelkezésre husszállítás céljából. Ezenkívül a kiskereskedők számára megfelelő kölcsönöket fognak nyújtani. Manoilescu államtitkár a külföldön tanuló diákok vállalkozásainak támogatására referált, mire a minisztertanács megbízta, készítsen erre vonatkozólag újabb szabályzatot. A kormány azután a lej stabilizálásának kérdésével foglalkozott, de a hozott határozatokat egyelőre nem publikálják. Csütörtökön újabb minisztertanács lesz Averescu tábornok elnökletével.

† A romániai órásszövetség közgyűlése. Az Országos Órásszövetség május hó 9. és 10. napján rendes közgyűlést és kongresszust tart Kolozsváron a kereskedelmi és iparkamara közgyűlési nagytermében. A közgyűlés tárgysorozata: A vezetőség beszámolója, új vezetőség választása, az alapszabályok módosítása, luxusadó, egységes eladási ár, tanonckérdés, a szaklap kérdése.

† A „Steaua României” román biztosító társaság május 26-án tartotta meg Bukarestben évi rendes közgyűlését. Az ezen előterjesztett zárszámadás figyelemre méltó adatakat tartalmaz és a társaság jelenős fejlődéséről tesz tanúságot. A Steaua României az 1925 évben díjak, illetékek és kamatok fejében 66.461.000 lejt vételt tett ki, 145.200.000 lejt összegű életbiztosítást perfectuált, mellyel az 1925. év végén érvényben levő életbiztosítási állománya 320.446.000 lejre emelkedett. A társaság az elmúlt évben kárat ért 32 millió 892.000 lejt fizetett ki, 1921. évben történt alapítás óta kifizetett károk összege pedig 71.110.000 lejre rug. A 10 millió lejre felemelt alaptőkével együtt saját biztonsági alapjai immár 57.174.953 lejt érték el. A múlt évre kintutatott nyereség 1.939.259 lejt, melyből 15 százalék osztalék fizetettik. A társaság kolozsvári vezérigénységének vezetésével Benedek Zoltán vezérutkárat bizta meg, kinek szakértelme és hosszú gyakorlata előnyösen fog hozzájárulni a társaságnak a hely-

Apold lábpad Podol-lal.

beli piacon való népszerűsítéséhez. A kolozsvári iroda az Erdélyrészi Jelzőlog Hitelbank-nál (Unió utca és Rózsa-utca sarok) van elhelyezve.

† Véglegesítik a tanonciskolák ideiglenes tanárait. Bukarestből jelentik: A „Monitorul Oficial” mai száma közli a köznevelési minisztérium rendelkezését, amely szerint a tanonciskolákban alkalmazott tanítók, amennyiben a 15 éves várakozási idejük megvan, véglegesítve lesznek.

TŐZSDE

Május 5-én

A lej Zárlatban 182-50—182-00, Párisban 10-90, Budapestban 225-00, Bécsben —, Prágában 11—.

Kolozsvár. A belföldi piacon a levizaforgalom teljesen szünetel. A bukaresti bankok határozatot hoztak, hogy a devizaközpon: állítását beszüntetik a devizaforgalmat. A kolozsvári piacon ennek következtében ma már egyáltalán nem fejlődött ki a devizaforgalom úgy, hogy névleges árfolyamokat nem lehet megállapítani. Az alább közölt bukaresti tőzsdéi árfolyamok némi enyhülésről tesznek bizonyosságot.

Zürich. Zárlat: Berlin 123-00, Amsterdam 207-85, Newyork 317-82, London 2508-70, Páris 1640-00, Milánó 2073-00, Prága 1532-00, Budapest 72-40, Belgrád 911-00, Bukarest 182-50—182-00, Varsó 48-50, Bécs 73-10.

Bukarest. Devizák: Páris 9-35, Berlin 68-50, London 1405, Newyork 238-00, Milánó 11-70, Zürich 55-90, Bécs 41-00, Prága 8-58, Brüsszel —, Budapest 40-90.

Bukarest. Valuták: Napoleon 11-00, rémes márka 70-00, leva 2-00, török lira 135, font sterling 1400, francia frank 9-40, svájci frank 57-00, olasz lira 11-70, drachma 3-00, dinár 480, dollár 290-00, lengyel forint 28-00, osztrák schilling 40-00, magyar korona 40-00, cseh korona 9-00, belga frank —, holland forint —.

Select-mozgó

A legújabb és legnagyobb film

Madame

SANS-GENE

amelyet

Victorien Sardou
Emil Moreau

népszerű dráma alapján vívő vászonra a legnagyobb rendezők egyite

Leonce Peret
Főszerepben a nagy

Gloria Swanson

Ez a film az emberi mozdulat művészetének diadala.

A filmet speciális zenekar kíséri.

Urania-mozgó

Ruppert de Hentzau

(„A zendai fogoly” folytatása)

Rendezte a híres Rex Ingram.

Roman Navaro és Alice Ferry
a főszerepben. Tejes mű.

Apollo-mozgó

Az élő propeller.

Nagy artistadráma. Lee Perry híres művésznővel a főszerepben

Ci

SZIN

Műsor

scriben oly

örvendeni

Szombaton

tog színre

felvonások

éve nem

Poor Lili

vására” sz

árakkal s

i u este

sagos fran

a Leőwey-

fogadta a

előadását

Kisérté

Merő nagy

készül a s

dráma tő

játszó t

ban. Baró

gác, Kom

szerepeket.

Csütörtök:

Marg

57 s

Péntek: M

szin

Szombat d.

o'c ó

Lászl

Szombat es

fellép

b'riet

Vasárnap d

rácsor

árak

Vasárnap d

Leszá

Vasárnap e

(Oper

szal

Hétfő d u

Lászl

rozat

Hétfő este

mégy

113 s

Meg

nőic

Cluj,

KO

I

KO

I

KO

I

KO

I

KO

I

KO

I

KO

I

KO

I

KO

I

KO

I

KO

I

Cionisták!

Ne felejtkezzetek meg a **sékelről**, a zsidó ösztartozandóság jeléről és az egyetemes zsidó érdekért dolgozó világszervezetnek **egyetlen** bevételi forrásáról.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Műsorváltozás és bérletváltozás. A heti műsorban olyan változás történt, aminek bizonyára örvendeni fog u y a nagyözönég, mint a tériők. Szombaton este fél 9 órakor a „Szerelm vására” fog színpadunkra, ez a példátlanul izgalmas, öt felvonásos amerikai dráma, amelyet csaknem két éve nem játszottak Kolozsvárt. A két főszerepet Poor Lili és Taray fogja játszani. A „Szerelm vására” szombat esti előadását ringes esti helyiségekkel 119 sz. A. bérletben tartják meg. Hétfőn este sz. „Ezred apja” című végtelenül mulatságos francia operettet adják, melynek reprizét a Leőzey-jubiléumon olyan rendkívüli tetszéssel fogadta a közönség. Az „Ezred apja” hétfő esti előadását 118 sz. B bérletben tartják meg.

Kisértés — Taray vendégjátékával. Charles Meró nagy tásu szerelmi drámájának előadására készül a színház daamai együttessel. Taray játssza a dráma fő tétiezerepét, melyet Budapesten is ő játszott több, mint ötvenszer a Belvárosi Színházban. Baróti, Készegi Leóvay, Nemes Marci, Forgács, Kemény, Homokay, Mihályfi játsszák a vezető szerepeket.

Magyar Színház heti műsora

Csütörtök: Maskara (Ujdonság, először. Izsáky Margit és Taray fellépésével. Premierbérlet 57 sz. Sorozat 374)

Péntek: Maskara (Napibérlet 116 sz. B. Sorozat szám 375)

Szombat d. u. 4-kor: Füst (Utjassági előadás, igen érdekes helyiségekkel. Előadó tanár: dr. Rajka László. Sorozat 376)

Szombat este fél 9-kor: Szerelm vására (Poor Lili fellépésével, Taray vendégjátékával. Napibérlet 119 sz. A. Sorozat 377)

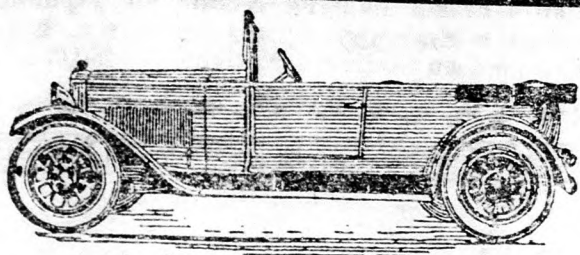
Vasárnap d. u. fél 3-kor: Faskita (Operett. Karácsonyi, László, Izsákszál. Leszállított helyiségekkel. Sorozat 378)

Vasárnap d. u. 6-kor: Dolly (Neményi, Izsákszál. Leszállított helyiségekkel. Sorozat 379)

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Mánás Miska (Operettrepriz. Pintér Böske, László, Izsákszál. Napibérlet 117 sz. A. Sorozat 380)

Hétfő d. u. 5-kor: Orlov (Lengyel Irén, Neményi, László Izsákszál. Leszállított helyiségek. Sorozat 381)

Hétfő este háromnegyed 9-kor: Az ezred apja (Neményi, Izsák, Leóvay fellépésével. Napibérlet 113 sz. B. Sorozat 382)

„FIAT” autó

A legerősebb és legszilidabb barmely ut részére. Raktáron

Blaga Emil, Cluj

Aránlattal kívánatra szolgál. Eőyös fizetési feltételek.

Május 10-én megnyitom Marosújvárt

szigorúan vendéglőmet, ugyanott kényelmes szobák, penzioszerű ellátás, elsőrendű konyha és pontos kiszolgálás. Érdeklősekre válaszolok Salamon Herman, Uioara

ארטה כשר PENSIO

Szovátán.

Szovátán fűrdőn június 1-én, az István-azé lóval szemben, a főuton épült villában szigorúan orth., a legkényesebb igényeket is ki elégítő uri pensio nyílik. Jelentkezéseket elfogad, felvilágosításai szolgál

Dr. Krausz Józsefné főrabbiné
Dicsőszentmárton.

Megnyílt

WEISZ ELEK

a HELLER, WEISZ és MOLNÁR cég volt beltágjának

nőidivat-, vászon-, szövet- és szőnyegáruhaza

Cluj, Strada Regina Maria (v. Deák F.-u. 14.)

Szolid szabott árak!

KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CLUJ, PIAȚA UNIRII No. 7.

Szját tőkél: 48.000.000 lej.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed.

Áruaktárai a vasut mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és Safe deposit. külföldi átutalásokat teljesít. Safe deposit.

Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

Hölyg elm! Vételközlekedésnélkül nézzék meg

IDEAL

nőikalap tizlet ujdonságait. Selyem, szalag és szalmaválapok még soha nem létezett olcsó árért. Átalakításokat és formálásokat 48 óra alatt készíttünk gyári árban.

Cluj, Calea Regale Ferdinand 8.

Kérjen mindenütt

Pierre

borotva-pengél.

A legjobb fémkeverék, a legkövetesebb gyártmány. Garantált minőség.

1800

Eggenberger

építési vállalat, Brasov,

Weisz Mihály u. No 15.

Telefon 7-37.

Gyarkémény építés, gőzkazán befelezés, gépek alapozása, mindenféle betonmunkák kiviele, kementék, gyártelepek részére, saját szerkezetű szab. füstemésztők építése. Magas építés.

Tavaszi ujdonságok

megerkeztek

Neumann M.

ferri- és fiuruha-áruhaza Cluj, Piața Unirii (Főter) 14

Kalmár Áruforgalmi Rt.

Cluj, Str. Regina Maria 26.

Kizárólagos

borszéki ásványvizlerakat.

A legjobban felszerelt raktár mindenféle ipari cikkekben. Festék és fűszer engros és endetail. Mindenkor a legolcsóbb napi árak. Telefon interurban 4-25.

Hirdessen az Uj Keletben

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri: 100 szónál egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 50% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő

Kreditkontroll — Pénzügy — Finanziell — Welt országos hitel-tudósító és incassóiroda, Oradea-Mare, Str. Jókai 17. Telefon 9

Fiatal rőtös segéd román, magyar, német nyelv tudással 4 középiskolai végzettséggel, sz. n. r. b. lépésre állást keres. E t. leg más megfelelő foglalkozást is vállal. Leveleket „Szorgalmas” jellegre a kiadó a kér. 1086

Vesze — Tej, vaj és sajt. Elek. „Au ora” bottega, P. M. Viteazul (Szocienytir) 14 sz.

Elegánsan buforozott kőbujáratu szoba. Csillagosgyár közlésben kiadó. Erdélyioldhatni Calea Mar-ti or (v. Monostori-ut) 141 alatt hátul az udva ban.

Börkereskedő nagyobb iparvállalatoknál több évig önállóan dolgozott, nagy ismerettséggel rendelkezik, utazói vagy más megfelelő állást keres esetleg más szakmában is. Ajánlatot Kolozs árt jellegre a kiadóba

Eladó vagy azonnal kiadó fodrász-zleték Uioaran modernül berendezve, manikürel bevezetve minden elfogható áron. Továbbá fűrésztelepen levő fűtőfodrász-zletemrel egy havi bevétel ellenében lemondok. Értekezni lehet. Nyiri Sándor, Uibara. 1087

Magános nő jobb családnál háztartásnőként állást keres. Cim: Vajda Janka, Timisoara, Petöfi u. 9. 1076

Piaci sátor, nagy, deszkából, sürgősen eladó. Adria listraktár, S échenytir. 1090

Eladó ház forgalmas helyen, esetleg üzleti céllal. Két szoba, konyha, azonnal átvehető. Berektuca 61.

Egy fiatal mészakácsos segédet keres az állandó munkára, ki ezon kívül és a viasz munkához is ért. Fűtő Izidor, Zibó 1089

Tanítók talmudot, közép iskolai vizsgákra előkészítet, vi lékre is mennők. Leveleket „Vallásos” jellegre a kiadóba kérek. 1091

Férfi panama- és girardi kalapok nagyobb tételben eladók az Ipar és Kereskedelmi Banknál [Korniss u. 2. Renner palota]

Kitűnő bivaly- és tehén- tej a nyár folyamán is garantáltan friss reggeli fejés, Ru'olf-ut 36.

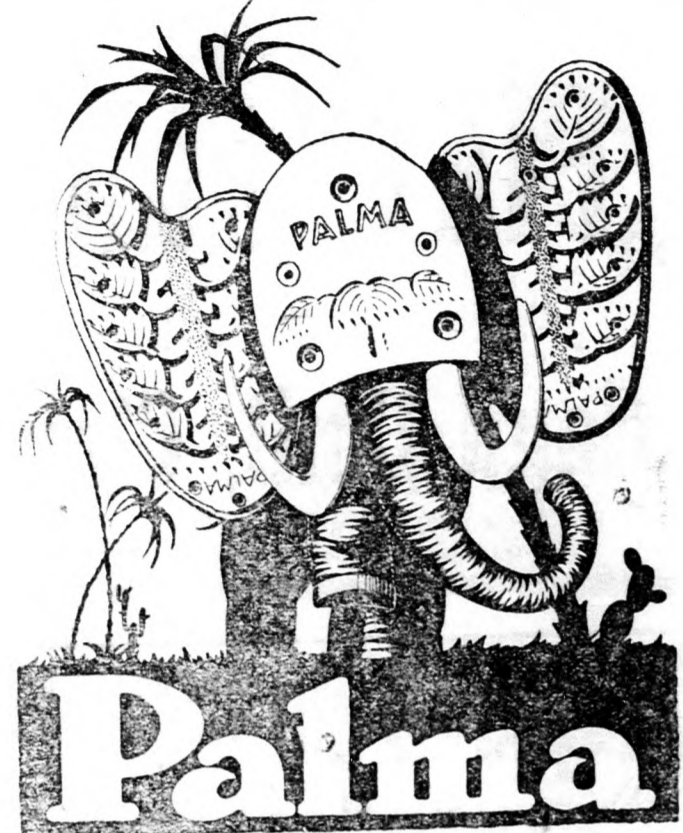
Orth. kóser, izletes házi kosztot adok kihordásra. Radolf ut 54. 1090

Nyomdász perfect kalkulátor, a grafikai ipar minden ágában jártas, nyomdavezetői vagy más bizalmi állást keres Clujon. „Megbízható” jellegre a lap kiadóhivatalába.

Nagyváradon teljes ellátás a előadandó utalványt zonalorhasználatul izr, uricafád, Berge Antainé Oradeamara. Boöthy Ödön-utca 42 L e a. 7.

Jutányos áron vehet gyönyörű villát!

56 meter fronton, 1 1/4 kat. hold terület fejtűmölcsös és veteményessel, magas pitésű 3 szoba, fűdő és előszoba, magas toronyszoba, konyha és pincéből álló, télen is lakható épülettel, a vasútállomás közelében, a B évfű alán, a Schulcz kertésztelep szemben, h. f. 106-án csütörtök délután 4 órakor Laurent Nestor, noter public, Str. Regina Maria 1 s. alatti irodájában megtartandó árverésen résztvesz. Kikiáltási ár 450,000 L.

Palma

Az elpusztíthatatlan **Palma kaucauk** sarok és talp a legjobb nyersanyagból készült, kiméli a cipőt, háromszor olyan tartós mint a bőr. Nem fényűzés, mindenki részére nélkülözhetetlen.

Nyomdászok!

Megbízásból eladók! 1 drb. 12-es Sigl gyorsajtó, teljes felszereléssel, jelenleg is üzemben, m torral. 1 drb Anger-féle tégelynyomógép, teljes felszereléssel, jelenleg is üzemben. 400 kg. különböző betűanyag. 50 kg. rézlinea.

Valmenyvi illendően jelenleg is használatban van. Itt ni lesz az elváltala az eladó. Érdelődni lehet Révész Ernő könyvkereskedőnél, Targumares (Telefon 126). Lehetőleg kérem személyesen megtekinteni a gépeket

Telefon: 2-28, 10-47

SZÉP NYOMTATVÁNY A LEGJOBB REKLÁM

Kadima=nyomda

Cluj, Strada Baron L. Pop No. 10

Készülnek

Könyvek, füzetek, lapok, folyóiratok, zárszámadások és mindennemű bank és kereskedelmi nyomtatványok, díszes és művészies kivitelű levélpapírok, bálí és esküvői meghívók, cégkártyák, névjegyek stb.

Erdély legmodernebb betűanyaggal felszerelt nyomdája

Kérjen ajánlatot

Ön már tavalyról tudja

hogyan lábizzadás és minden láb-bántalom ellen egyedül jó a

PODOL

Óvakodjék az értéktelen utánzatoktól. Követelje mindenütt. **Ára 35 L.**

Zsidó ének és zene-művek.

Engel: 50 smiroth P'ladim (kiséret nélküli)	75
— zongorakisérettel) I. füzet, 6 ének	97
Ebből egyes dalok: Moide anih, Eljahu hanavi, L'pol ra'am, Bad ssha l'mossehe, Likrath schabath, B'mozaej schaba h — — — — —	50
Engel: 5 Schirej am (5 népdal)	150
Ebből egyes dalok: Ani hadal, Schaina, Klip klap — — — — —	39
Ahawath rajah, Hen hu — — — — —	51
Engel: Jaldej-ssadeh (Fe'dkinder) 6 ének I. rész — — — — —	115
Ebből egyes dalok: Jaldej-ssadeh, Nigun, Ba, ba chawer és Zis' im, Sch'r-th geschem — — — — —	39
Engel: Jaldej-ssadeh II. f. (5 dal)	102
Ebből egyes da'ok: Gamadim; Shira Chadescha; Kol haorlogin; Parrar Kajitz — — — — —	48
Engel: Hymnon lamschorer (Hymnus au den Dichter) — — — — —	58
Ssaminski: El jiwne hagahil (N'gyyszólamu — Ani hadal (Ja, arm bin ich) (Négyyszólamu)	48
Kapl'n: Numah ferach (Zongorakisérettel)	48
Engel: Kinderlieder II. füzet	150
Ebből egyes dalok: Hatapuach, Schewuth, Furim, Maasch — — — — —	48
Gladstein „Ruth, Boas” (Zongora ének)	90
Engel: Jüdische Volkslieder IV. köt. — Ebből egyes dalok: Inah Hatodi, H'sadam Mischenolad, S.h rusch rach, Oj nechomele, Och ach B.-jamenu — — — — —	180
Dalok Tschernichowski vers-kre:	
Engel: Omrim jeschna Arez — — — — —	58
— Schoschanath Ploim — — — — —	58
— Wajhi Wajeschuru a Melech — — — — —	78
Almann Ajeich (Zongora, hegedü, ének) — — — — —	126
— Hachnisiani (Zongorakisérettel)	102

Zongora-darabok

Engel: Jüd. Volkweisenkranz (2 és 4 kézre)	190
— Ö: zongoradarab — — — — —	150
Ebből egyes darabok — — — — —	48
Kopit: Freilachs — — — — —	58
Milnee: Beim Rebben zu Melave-Malke	102
Rosowsky: Poem — — — — —	115
Aisberg: Hebräische Rapsodie — — — — —	100
Hatikwah — — — — —	36

Hegedü - zongora

Rosowsky: An der Wiege — — — — —	102
Engel: Freilachs (Tanz) — — — — —	63
Zeitlin-Achron: Eli Zion — — — — —	63
Lwow: Wo'ochl — — — — —	63
Weinberg: Romanze — — — — —	126
Achron: Melodie — — — — —	115
— Tanz — — — — —	180
— Agadah — — — — —	58
— Wiegenlied — — — — —	63
— Tanz — — — — —	115
Ssaminsky: Kleine Rhapsodie — — — — —	115
Gnessin: A Niggun — — — — —	48

Kaphatók az **Uj Kelet könyvostályában**, utánvétellel vagy a pénz előzetes beklüldése mellett

Börkereskedőség hivatal és nyom...
Kolozsvár, St. Ba...
L. Pop (Brassai-utca...
Telefon:
Közp. és kiadóhiva...
977, 228 és 1047
E. N. Sz. — — — — —
Egy szék ára pályau...
ron és vidéken is le...
Kiskeresztben — — —

1926 május 7 Pé

elére c

Az autóvezetők tartja

(London, május 6.) Az angol bán beérkezett jelentése mindig ura a hely a sztrájk ezideig sikerünek, mint ez ték. Ennek egyik mosok autóikat tel állították, úgy hog teljesen zavartalan inkább, mert az E alkalmazottainak leg kába állott. A szintén teljes prec A vidékről beé hirben tízezer veg szolidaritást a sztr

Lloyd
A sztrájk enne Targyalások ezidei között nem indult ügyminiszter szeri megtettek a tárgy rülésére, ami azon lenére azonban mi hogy a tárgyaláso A parlament n sztrájkokkal kapcsol nek során kijele sztrájk elleni véde kormány mögöt ban szükségesnek erre éretnek látja a sztrájk ügyébe.

Macdor nősnek

Thomas, volt ülésén azt a kijel nek nincs forrad munkások is a re emelkedett szőlás mányt a sztrájk many büne, hogy

Baldwin mini rára reflektálva kormány nem k getésekkel szeml tárgyalásokat új esetben, ha a Tra a sztrájkot.

A rendkívül Lloyd George nevében bejelen költségvetési vitá kifogásuk nincs fejezzék be. Ép elnapolták, amib kormány a bé kezdésére számít, a parlament áll volna. A london elnapolták.

A vasutak vi azonban minden A szakszervezeti gáltatásából az i Az autósöfförök csatlakoznak a s zottak is foglalk val. A miniszter szolgálatot terv